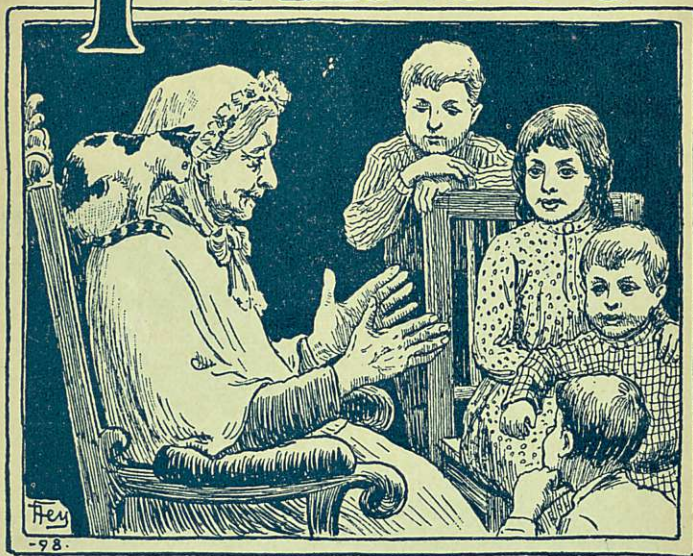

TÄTI KERTOO-

III

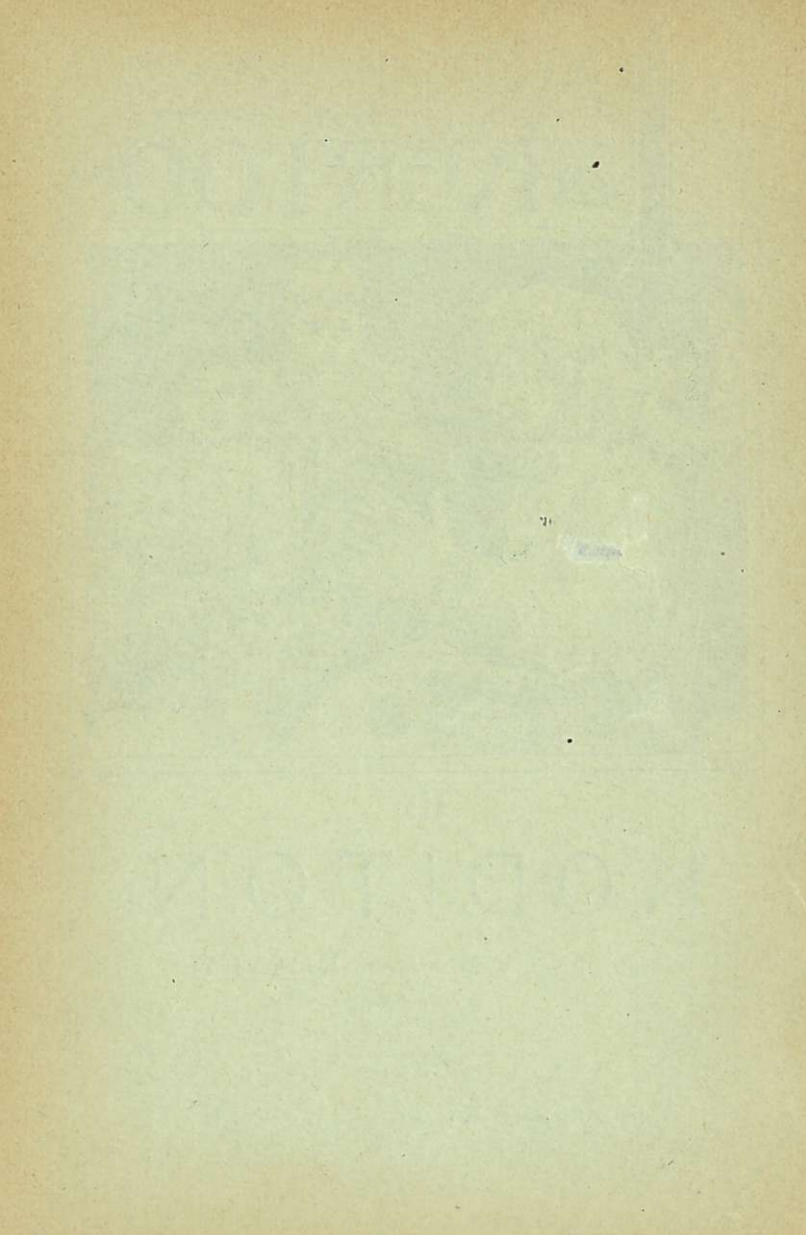
KODITON

KIRJOITTANUT Mrs G. S. REANEY

SUOMENNOS

PORVOOSSA, WERNER SÖDERSTRÖM

Hinta 25 p.

ᄁ Tāti kertoo . . . III. ᄁ

KODITON

KIRJOITTANUT

Mrs G. S. REANEY

SUOMENNOS

PORVOOSSA
WERNER SÖDERSTRÖM

PORVOOSSA,
WERNER SÖDERSTRÖM'IN KIRJAPAINOSSA,
1899.

Koditon.

ENSI LUKU.

Paljaat jalat, vaatteet riekaleina, laiha, kyttyräinen ruumis, erinomaisen kauniit, viattomat, mutta surulliset, kuihtuneet kasvot — sellainen oli pikku Liina.

Eräänä päivänä kuoli vanha Granny Tomlin — niin, hän ei ollut sukulainenkaan, vaan kumminkin hän pelkästä hyvántahtoisuudesta oli muutamia kuukausia äidin kuoltua hoitanut tyttöstä, sillä kuolinhetkellään oli äiti pyytänyt häntä, vanhaa, yläkerrassa asuvaa vaimoa, pitämään huolta avuttomasta lapsestaan. Niin — eräänä päivänä vanha Granny Tomlin vielä viimeisen kerran syleili pikku Liinaa. Hän otti häneltä jäähyväiset muuttaakseen parempaan kotiin. Hän käski hänen näin ypö yksinkin jääneenä pysyä hyvänä lapsena. Hän kehoitti häntä aina luottamaan taivaalliseen Isäänsä eikä unohattamaan äitivainajansa rukouksia ja neuvoja.

Kun katkerin suru oli lientynyt, muisti pikku Liina pelolla talon emäntää. Miten hän nyt kohtelisi häntä? Löisikkö hän häntä? Lähettäisikkö hän hänet hoitolaan. Ja lapsi päättää kuin päättääkin jäättää talon, jossa hän äitinsä kanssa oli viisi vuotta asunut. Ahtaalta pihalta hän pujahtaa kadulle ihmistungokseen, siirtyäkseen avaraan maailmaan, jota hän niin vähäsen tuntee.

Mutta Liina oli reipas tyttö. Äidin ja Granny Tomlinin neuvot eivät olleet turhat. Lapsi luotti koko sydämmestänsä taivaallisen Isänsä johdatukseen. Surumielin hän yksin kulkiessaan rukoili itsekseen ja se häntä lohdutti.

»Rakas taivaallinen Isä! Sinä tiedät, mitä pikku Liina tarvitsee. Älä anna koirain purra minua. Älä anna poliisin ottaa minua. Anna minun löytää isäni. Anna minulle käydä hyvin joka paikassa. Kuule minua Jeesuksen Kristuksen tähden. Amen.«

Liinan ensi ilta isossa kaupungissa oli joulunaatto. Kauppapuodit olivat kirikkaasti valaistut. Ikkunat olivat koristetut sepeleillä ja kukilla, kumminkin niin etteivät näytteille pannut tavarat peittyneet.

Kotvasen tuntemattomia katuja kulettuaan Liina pysähtyi muutaman ikkunan eteen. Niin läheltä kuin suinkin hän tarkasteli myöjäin kiirettä ja ostajain hitaisuutta. Joskus häntä halutti huutaa: »Päättäkää sukkelammin, rouva. Jo minä tietäisin, minkä ottaisin. Ettekö huomaa, miten toiset saavat odottaa.«

Pari tuntia Liina siten siirtyi ikkunasta toiseen, usein kuitenkin katsoen ympärilleen ja päylen poliiseja. Heitä hän pelkäsi enemmän kuin äkäsiä koiria.

Vihdoin hän tuli entistä valoisamman korukaupan luo. Poikia ja tyttöjä seiso ikkunan vieressä. Liina pistihe heidän väliinsä. Nytpä hänellä vasta oli oikein mieluinen paikka. Ovi oli ihan vieressä, niin että tyttönen voi nähdä ostajan puotiin tullessa ja sitten seurata hänen kaupantekoansa. Liina oli juuri asettautunut mukavaan asentoon, kun muuan herra talutti pientä tyttöä puotiin. Liinan huomio oli kokonaan kiintynyt lapseen. Hänen tummanpunainen päällysnuttunsa ja hartioille valahtaneet hiuksensa olivat ihmeteltävät. — Päässä oli hänellä sievä talvihattu, jonka alla punaposkiset, onnelliset kasvot loistivat.

»Isä, isä,« huudahti tyttönen, silmäillen ikkunasta näkyviä esineitä. »Saanhän valita ihan oman mieleni mukaan. Tahtoisin viedä jotakin Laurille, Katrillekin.« Liina ei kuullut muuta kuin: »Saat, saat kultaseni,« sillä isä kiirehti tyttästä puotiin pakkasesta.

»Kultaseni, isä sanoi,« arveli Liina. »Mitähän, jos minuakin niin nimitettäisiin. Voi, minusta ei kukaan välitä. Jospa minullakin olisi hyvä isä. Miksi eivät kaikki lapset ole onnellisia? Kenties olisikkin toisin, jos ei juoppoutta olisi maailmassa. Granny sanoi, että se on suurin syy kurjuuteen. Taivaassa ei juoda. Senkötähden kaikki siellä ovat onnelliset? Tokkohan enkelit minusta pitävät, kun kerran sinne pääsen? Taivaassa ovat kaikki hyvät minulle ja saan

nukkua pehmeällä vuoteella. Lieneekö päivälliseksi mansikoita ja maitoa?»

Liinan mietteet keskeytyivät. Tyttönen puodissa katseli nukkeja. Hän tarkasteli ensin yhtä sitten toista ja aina taas uutta ja uutta. Hän epäröi, minkä ottaisi. Liina seurasi häntä innoissaan. Hän kuvitteli olevansa tuo kaunisnuttuinen ja kiharahiuksinen tyttönen.

»Kiitos, isä, kiitos!« sanoi hän itsekseen, kun tyttö vihdoin viimein otti pitkäliepeisen ja pitsi hattuisen nukken. »Tämän minä otan, isä. Miten hauska, että minulla on oma nukkeni ja saan pukea ja riisua sitä. Se menee nukkumaan, silloin kun tahdon ja herää ihan sillä hetkellä, kun minä tahdon.«

Liinaa oikein nauratti ajatellessa, miten hän oli leikkivinänsä nukkensa kanssa.

Kun tyttönen jätti puodin, kantaen monta monituista kääröä kädessään, ja iloisesti puhellen isänsä kanssa, silloin pikku Liinakin huoaten jätti ikkunan. Kyynel kiilsi lapsen silmässä. »Ei kukaan pidä minusta, ei kukaan välitä minusta« — se ajatus taas väkisinkin tunkeutui mieleen.

Pikku Alice Stuart tepsutteli huoletonna isänsä rinnalla huomaamatta, että surulliset silmät häntä katsoivat, aavistamatta, miten lapsensydän halusi niitä lahjoja, jotka hän niin helposti sai.

Jos hän olisi sen tietänyt, olisi hän arvattavasti ystävällisesti köyhää tyttöstä puhutellut. Ehkäpä hän jakaisi joululahjojansakin sille, joka kaipasi iloa, rakkautta ja huolenpitoa.

Pikku Alice! Et sinä eivätkä muut sitä arvaa. Vieressäsi kulkee moni nälkäinen, iloton, jota voisit ilahuttaa ja tehdä onnelliseksi. Paljon enemmän autettaisiin köyhiä, jos otettaisiin paremmin huomioon heidän tarpeitansa ja heidän surujansa.

Pakastui yhä. Liina koputteli jalkojaan.

»Entäpä jos menisin tuonne,« sanoi hän hetken mietittyään. »Siellä on lämmintä ja valoisaa.« Liina vilkaisi viinakauppaan, johon äiti lapsi sylissä oli menemäisillään. »Pistäydyn sinne lämmittelemään. Eivät he voi ottaa maksua minulta kun en osta mitään. Tai vaallinen Isäni, ole minun kanssani. Amen.«

Pikku Liina pujahti avonaisesta ovesta kenenkään huomaamatta. Hän istuutui vaimon taakse. Voi, miten mainion lämmin siellä oli! Liina oikein ihastui. Pienokainen äitinsä sylissä alkoi nirstä ja Liina rupesi leikkimään lapsen kanssa.

»Mitäs sinä tahdot, tyttöseni?« kysyi isäntä, annettuaan vaimolle, mitä hän oli pyytänyt.

»Kiitos, en tahdo mitään,« vastasi Liina. »Olkaa niin hyvä ja antakaa minun vain vähän aikaa lämmitellä.«

»Mielelläni, lapseni,« sanoi isäntä ystävällisesti, »mutta ihan ilmaiseksi sitä et kumminkaan saa. Arvaan, että osaat laulaa. Laulappas nyt meille jotakin. Et ole ensimmäinen, joka laululla huvitat vieraitani.«

Pikku Liina lauloi mielellään eikä hämmästynyt isännän pyynnöstä. Hän oli tottunut laulamaan Gran-nyn vuoteen vieressä ja muistikin monta laulua.

»Odota hetkinen,« sanoi isäntä. »Nostan sinulle tuolin. Seiso siinä, niin kuulemme paremmin. Laula nyt oikein iloinen laulu.«

Pubeen sorina hiljeni vähitellen, kun Liina kirkkaalla, suloisella äänellä, jonka surullinen sointu tunki sydämmiin, lauloi Granny Tomlinin lempilaulua, tietämättä, ettei ravintolan isäntä olisi sitä laulua valinnut.

Lapsen viaton katse vai hänen surullinen äänensäkö lie saanut isännän sanattomaksi vai muistuiko hänelle mieleen oma pienokaisensa, joka oli tuolla »ylhäällä taivaassa?« Mitenkä lienee. Hän ei keskeyttänyt tyttöstä, kun tämä lauloi pyhäkoulussa oppimansa laulun:

Ylhäällä taivaassa on
Ystävä lapsosen.
Rakkaus Hän on, verraton,
Totinen, ijäinen.
Ystävää muuta, sellaista
Et löydä mistäkään,
Jeesukseen luota ainiaan.
Sanansa pitää Hän.

Ylhäällä taivaassa on
Koti jo lapsosen
Valona siellä valaisee
Kirkkaus Kristuksen.
Maallinen koti paraskin,
Surua täynnä on.
Taivaassa ilo kestääpi,
Riemu on rajaton.

Ylhäällä taivaassa on
 Kruunukin lapsosen
 Sen hän saa kantaa päässänsä
 Jeesukseen katsoen.
 Kunnian kruunun loistavan
 Herra on antava
 Kaikille, jotka Hänessä
 Pysyvät uskossa.

Kyöneleitä kiilsivät miesten silmissä, kun Liina lopetti laulunsa. Lapsi katsoi ympärilleen. Miesten ystävällisyys häntä rohkaisi ja vilkkaasti toisesta toiseen kääntyen hän kysyi:

»Oletteko tavanneet isääni? Olkaa niin hyvät ja sanokaa?»

Kysymys herätti yleistä naurua, sillä pikku Liina oli heille ventovieras. Mutta eräs pulska, toisia nuorempi mies sanoi lempeästi:

»Mikä on nimesi, lapseni?»

»Liina minä olen,« kuului vastaus.

»Mikä on sukunimesi? Kenenkä lapsi sinä olet?»

»En kenenkään muun kuin taivaallisen Isäni lapsi,« vastasi Liina hiljaisella äänellä. »Hän on minun ainoa ystäväni, ja minä olen hänen pikku lapsensa. Missähän isäni lienee? Mielelläni hänet löytäisin. Äiti käski minun sanoa isälle jotain, juuri silloin kuin enkelit tulivat häntä taivaaseen hakemaan. Äiti nimitti häntä tavallisesti Willeksi. Hänen sukunimensä oli Huntley.«

Liina puhui kiireesti ja katsoi luottaen kysyjään. Mies tiedusteli hellästi hänen elämäänsä ja sanoi viimein:

»Etkö tahtoisitulla minun kanssani kotiin? Ehkäpä vaimoni pitää sinut huomiseksi ja sitten —

«Sitten pitää taivaallinen Isäni kyllä minusta huolta,« virkkoi pikku Liina, kun uusi ystävä keskeytti puheensa. Varovasti laskeusi lapsi tuolilta ja pisti käntensä miehen käteen ja yhdessä he läksivät huoneesta toisten miltei huomaamatta. Hetkeksi katkaistu puhe ja melu oli uudelleen alkanut.

TOINEN LUKU.

Miten hauska, pieni koti! Tuli räiskyy uunissa, tekeittiö sihisee, tuolit ja pöydät ovat sievästi asetetut. Muutamia kultakehyksisiä tauluja, maalauksia ja valokuvia riippuu seinällä.

Ja kumminkin on vaimo, joka ahkerasti ompelee lapsen mekkoa, niin surullisen näköinen. Pujottaessaan uutta säiettä neulaansa ja kääntäessään päärmettä hän raskaasti huokailee. Kun hänen vanhin lapsensa, kahdeksanvuotinen poikasensa meni nukkumaan, lisäsi hän äkkiä iltarukoukseensa: »Hyvä Jumala, siunaa isää, auta häntä pysymään hyvänä ja selvänä tulemaan kotiin.« Silloin putosi kyynel äidin työlle ja sen jälkiä vieläkin näkyi. Hän odotti levotonna miestänsä kotiin.

Moni vaimo-rukka saa näin kerta toisensa perästä odottaa sitä, joka lupasi rakastaa häntä myötä- ja vas-

toinkäymisessä kuolemaan asti. Sen sijaan, että ilomielin miestänsä ajattelisi, hän pelkää hänen tuloansa eikä voi kenellekkään valittaa sydämensä suruja.

Tänä iltana rouva Justin ei tarvinnut kauvan valittaa. Ovi aukeni tavallista hiljemmin. Hän nousi miestänsä tervehtimään. Hän meni aina iloisena häntä vastaan. Hän koetti hyvyydellä häntä houkutella toiselle tielle eikä moitteella sysätä syvemmälle syntiin.

Mitä ihmettä! Mies talutti pientä avojalkaista tyttöä.

»Ethän pane pahaksesi,« sanoi hän, ikäänkuin puolustautuaksensa, »tiedän, että armahdat pientä äiditöntä lasta. Hänellä ei ole sijaa, missä nukkuisi tänä yönä, sen tähden täytyi minun tuoda hänet tänne.«

Surullisin, rukoilevin silmin lapsi katsoi äitiin. Äidin sydän heltyi. Hän syleili tyttöä hellästi ja äänettönnä.

Pikku Liina purskahti itkuun ja painautui kiihkeästi uuden holhojansa rintaa vasten.

»Kultaseni,« sanoi rouva Justin lempeästi, »kenenkä lapsi sinä olet?«

»En kenenkään,« nyyhkytti Liina, »minulla ei ole muuta ystävää kuin taivaallinen Isäni. Äiti on enkelien luona ja sinne Granny Tomlinkin meni eikä kukaan tiedä, missä isä lienee.«

»Vaimoni,« sanoi Justin tuntia myöhemmin, kun äiti oli pessyt ja pannut pikku Liinan nukkumaan, ja lapsi oli syönyt runsaamman iltasen kuin pitkiin aikoihin. »Vaimoni, mitäs sanot, jos koetteeksi pitäisimme lapsen luonamme. Hän on liian yksinäinen lintu lentä-

mään teille tietämättömille. Pesämme kyllä on pieni, mutta onhan meillä tilaa hänellekin. Ajattelin — — « Justin tuijotti tuleen.

«Kyllähän se käy laatuun, John,» vastasi vaimo, kehoittaen häntä puhumaan.

«Niin, nyt on joulunaika ja joulu tuo muassaan hyviä päätöksiä. Olen kyllästynyt luisumaan alamäkeä. Matkani alotin sinä iltana, jolloin Jaakko Hendon houkutteli minut »Punaisen leijonan« ravintolaan, luvaten hauskaa seuraa ja piipullisen tupakkaa. Sen jälkeen olen käynyt siellä liiankin usein. Kapakassa ei voi viipyä saamatta pahoja tapoja, sanokoot mitä tahansa. Jos jatkan tällä tavoin, niin en voi koskaan lopettaa. Olen aikonut jättää koko juonnin. Kohtuullisuus ei minulle sovi. Minun täytyy ruveta ehdottoman raittiiksi, jos mieli olla hyödyksi miksikään. Rahani voin panna parempaan, vaikkapa auttaa sillä pientä Liinaa tuossa. Taistelua tosin vaaditaan, mutta katsoessani noihin kalpeihin kasvoihin ja ajatellessani mihin kurjuuteen isä juopottelullaan on lapsensa saattanut, on minulle kehoituksena: Pysy lujana, John Justin, pidä sanasi.»

Vastaukseksi rouva Justin kietoi kätensä miehensä kaulaan ja ilo loisti hänen kyöneleisistä silmistänsä.

Uupuneena vilusta ja nälästä Liina nukkui pitkään jouluaamuna pehmeällä vuoteella ja lämpimän peiton alla. Rouva tuli jo levottomaksi, vaan ei häntä kuitenkaan herättänyt. Kauvan hän istui hänen vuoteensa vieressä, hellästi ja sydämmellisesti häntä katsoen. Ei kummakaan, että äiti sääli avutonta pieno-

kaista. »Monta koditonta lasta on maailmassa, ja usein on juoppous syynä siihen,« hän ajatteli. »Minunkin lapseni voisivat joutua samaan kurjuuteen, ellei John muuttaisi mieltänsä. Jumala, auta minua hyväksi äidiksi köyhälle lapselle.»

Lapsi heräsi. Kummastuen hän tuijotti ympärilleen. Sitten kaikki selveni ja hymyillen hän ojensi kätensä rouvalle.

»Granny Tomlin sanoi minulle, että taivaallinen Isäni antaa minun löytää ystäviä,« virkkoi tyttö. »Miten iloinen hän olisi, jos tietäisi, että sain nukkua näin pehmeällä vuoteella. Kenties hän tietääkin sen Jumala on kai kertonut sen hänelle.«

Kyynel välkkyi rouva Justinin silmässä, kun hän puki Liinaa, ei entisiin repaleihin, vaan parempiin vaatteihin. Hän oli ne lainannut naapurilta, jolla oli Liinan ikäinen tyttö.

Kun lapsi oli syönyt hyvän aamiaisen, otti äiti hänet syliinsä. Ystävällisesti hän sanoi:

»Liina, tahtoisitkohan nyt talven ajan viipyä meillä? Saisit olla meidän lapsenamme.«

»Mitä!« huudahti Liina iloisesti, kohottaen laihat kätensä. »Oikeinko totta? Mutta — — minä unohdin, — että jos jäisin tänne teidän lapseksenne, en mitenkään löytäisi isääni enkä voisi hänelle viedä äitini tervehdystä,« ja lapsen kasvot synkistyivät.

»Miettikäämme asiaa,« sanoi rouva tyynesti. »Voitahan ainakin vähän aikaa olla luonamme, pienokainen.«

»Voin kyllä,« myönsi Liina iloisena. »Taivaallinen Isä auttaa kaikessa, sanoi aina Granny Tomlin, ja kaikki asiat selvenevät kerran,« ja lapsi taputteli käsiänsä ja nauroi hiljaa itsekseen niinkuin illallakin nähdessänsä tytön puodissa nukkea ostamassa. Silloin hän oli onnellinen ajatuksissaan, nyt hänen onnensa oli todellinen.

Taivaallinen Isä piti huolta pikku Liinasta, täytteen äidin ja vanhan mummon rukoukset. Lapsen luottamus »lasten ystävään« yhä vahvistui.

Alussa pitivät herra ja rouva Justin tyttöä tarkoin silmällä, epäillen sopiko koditon lapsi leikkitoveriksi heidän kolmelle pienokaisellensa. Mutta Liina oli niin hiljainen ja käyttäytyi kaikin puolin niin sievästi, että heidän pelkonsa pian haihtui. Hänen elävä luottamuksensa taivaalliseen Isään ja hänen puheensa taivaasta, jonne äiti ja vanha Granny Tomlin olivat muuttaneet, teki uskonnon toisillekin lapsille entistä rakkaammaksi.

Tuotuaan kotiin pienen, avojalkaisen tytön John Justin sai kokea totuuden Apostolin sanoista: *Huoneeseen ottamista älkää unohtako, sillä sen kautta ovat muutamal tietämättä enkeleitäkin huoneeseensa ottaneet.*

KOLMAS LUKU.

Viikkoja vieri, kuukausia kului ja koditon lapsi yhä viipyi ystäväinsä luona, jotka olivat hänet jouluvieraaksensa kutsuneet. Ensi aikoina hänelle sanottiin: »Ole luonamme vielä vähän aikaa.« Nyt ei lähtö enää tullut kysymykseenkään.

»Me pidämme häntä omana lapsenamme niin kauan kuin —«

Justin ei lopettanut lausettansa, mutta vaimo ymmärsi hänen ajatuksensa. Vaikka Liina olikin hyvissä vaatteissa ja sai ravitsevaa ruokaa, pysyi hän sittenkin heikkona eivätkä posket punottaneet. Joskus hän oli yhtä iloinen leikkiessään kuin reipas Hanna ja pirteä Agnes, mutta päivääkään ei kulunut, ettei hän puhunut taivaasta, jonne äiti ja Granny Tomlin jo olivat menneet, miettien milloin taivaallinen Isä hänetkin kutsuisi sinne.

Eräänä päivänä hänet luvattiin entiseen kotiinsa kuulustamaan isää, mutta talon emäntä ei ollut häntä nähnyt eikä kuullut.

Kerran hän pistäysi muutamasta kapakastakin etsimään isäänsä. »Vieläköhän isä käynee sellaisissa paikoissa,« ajatteli hän surumielin.

Liina oli kuullut äitinsä puhuvan kauniista, pienestä kodista maalla ja se koti oli heidän oma kotinsa. Äiti oli kertonut onnellisista päivistä ja ihmeen hauskoista illoista. Isä tuli silloin aikaiseen työstä. Kesällä

hän työskenteli puutarhassa, talvella luki ääneen heidän istuessaan takkovalkean ääressä. Liina tiesi, mikä oli kaikki olot muuttanut, mikä oli pakottanut heidät jättämään pienen, kauniin kotinsa ja muuttamaan kaupunkiin, jossa äiti kuoli. Sen oli isän juoppous tehnyt. Liina tiesi sen alunkin. Muutamana lauvantai-iltana olivat toverit saaneet hänet vain *tunniksi* kanssansa olutkauppaan, mutta sitä tuntia seurasi monen monta tuntia, eikä viikkoakaan, niin Will Huntley oli iltaisin poissa ja kaikki rahat lopussa.

Parempia aikoja tuli sen perästä isä koetti irtautua paulasta ja pysyä kotona. Muutamia onnellisia kuukausia ja sitten taas syvä lankeemus. Jouluaamuna tarjosi nuori työnjohtaja hänelle lasillisen konjakkia — yksi ainoa lasi, eihän se mihin vie. Eihän se ole mies ei mikään, joka ei voi ottaa lasillista. Huntley otti tarjotun lasin — ja siitä päivästä hän taas ratkesi juomaan.

Synkkiä pilviä kohosi vaimon taivaalle. Kaikki hänen kolme lastansa sairastuivat kuumeeeseen ja kuolivat. Silloin pikku Liina syntyi maailmaan. Mutta ennenkun hän kykeni omilla jaloillaan juoksentelemaan puutarhassa, täytyi heidän jättää kotinsa. He muuttivat paikasta paikkaan, työtä etsien. He tulivat toimeen, kun isä pysyi työssä, mutta kärsivät nälkää, kun hän joi.

Ja niin kuluivat vuodet, kunnes isä läksi kauvemmaksiksi työtä hakemaan, luvaten niinkuin aina ennenkin palata viikon perästä. Mutta sillä kertaa hän

ei tullut ja muutamia päiviä sairastettuaan murtunut vaimo kuoli suruun.

Äiti kuoli! Kuka oli syynä siihen? Mieskö, juontiko vai nuori työnjohtajako, joka kehoitti syntiin taipuisaa miestä juomaan lasillisen konjakkia, ainoastaan lasillisen.

Hyvällä omallatunnolla syylliset elävät maailmassa. He eivät pelkää tuomiota. Heitä ei kukaan syytä. Mutta onko heidän rikoksensa silti salainen. Yksi on tuomari, joka kerran ottaa asian tutkiaksensa. Hänen tuomionsa on oikea, sillä sen perustuksena on totuus: »*Joka ei veljeensä rakasta, se pysyy kuolemassa*«. Tuomion sisältävät sanat: *Voi kuitenkin sitä ihmistä, jonka kautta pahennus tulee.*

Moni hämmästyisi, jos tietäisi itseänsä syytettävän toisen perikadosta.

»Sinä kiusasit minua . . . Sinun esimerkkisi, sinun tarjouksesi, sinun pilkkasi, sinun pisteliäät sanasi . . . Jumala antakoon sen sinulle anteeksi, mutta ne veivät minut turmioon.«

Maailma kysyy: »Olenko minä veljeni vartija?«

Kristinusko vastaa: »Et ole, mutta sinä olet veljesi *veli*.«

Oli taas joulunaatto. Rouva Justin oli koko päivän ahkerasti puuhailnut. Kaikki oli jo valmiina ja hän istuutui miestänsä odottamaan. Liina istui entisellä paikallansa, rahilla hänen jalkojensa vieressä. Milloin he vilkkaasti keskustelivat, milloin taas äänetönnä tulleen tuijottivat.

Vaimo muisteli viime joulua, miten hän odottamalla miestänsä odotti, ja muisti hänen tulonsa, pieni avojalkainen tyttönen mukanaan. Ja hänen sydämensä riemuitsi kulunutta vuotta ajatellessa. John Justin oli sanansa pitänyt. Hän oli pysynyt ehdottoman raittiina, vaikka taistelu ajoittain olikin kova. Niinkuin hän arvasi, olivatkin Liinan kalpeat kasvot ja hänen omain lastensa tulevaisuus häntä lakkaamatta kehoittaneet voitolle pyrkimään. Jumala häntä auttoi. Ja Hän auttaa kaikkia, jotka Häneen turvaavat. Hänen avullansa voit suurimmankin kiusauksen voittaa.

Miksi hän ei tänä iltana joutunut kotiin? Oli jo myöhä. Lupasihan hän tulla aikaisemmin ja mennä pikku Liinan kanssa lapsille joululahjoja ostamaan. Kenties hän ei työstään päässyt. Hän oli näet laiva-veistämön työnjohtaja.

Kello löi kahdeksan. Se löi yhdeksän eikä häntä näkynyt. Entinen levottomuus ja sanomaton pelko valtasi odottavan vaimon.

Liina aavisti hänen tuskansa. Surusilmin hän katsoi häneen. Lapsen katse ilmaisi niin syvää sääliä ja rakkautta, että äiti kääntyi häneen ja suuteli häntä.

Kello oli jo kymmenen. Rouva Justin nousi paikaltansa ja meni ulos, tähystellen siihen suuntaan, josta miehen oli määrä tulla. Pikku Liinakin nousi, otti päällysnuttunsa ja pukeutui.

»Minä menen häntä etsimään,« vastasi hän hiljaa rouvan kysyvään katseeseen. »Minä menen »Punaisen leijonan« ravintolaan. Eihän hän ole siellä,« lisäsi hän

nopeasti, »vaan ehkäpä toiset veistämön miehet tietäisivät jotain hänestä.«

Rouva Justin koetti vastustaa, mutta Liina pyysi niin kauniisti: »Antakaa minun mennä. Minä en olenkaan pelkää. Tunnen kyllä tien enkä eksy. Voinhan sivumennen katsoa puotien ikkunoihin niinkuin viime joulunakin. Silloin ei minulla ollut niin hyvää kotia kuin nyt on. Ei kukaan minusta välittänyt. Silloin —«

Nähdessään rouvan itkevän hän lohdutti häntä, lohdutti tavallaan: »Taivaallinen Isä voi kaikki asiat entiselleen selvittää, kyllä Hän sen nytkin tekee,« ja lapsi riensi pois.

Ei hän malttanutkaan pysähtyä tiellä. Ajatukset kumminkin palasivat viime joulunaattoon. »Kiitos, taivaallinen Isäni,« puheli hän itsekseen, »etten enää ole sama onneton tyttö. Äiti ja Granny Tomlin olivat kyllä oikeassa, kun sanoivat, että Sinä voit kaikki parhaaksi kääntää. Niin kiitollinen olen siitä, että kaikki talossa minusta pitävät. Sinäkin, Herra, otat minut kerran taivaan kotiin. Ja onhan siellä äiti ja Granny Tomlinkin« —

Näitä ajatellessaan Liina joutui perille. Hän aukasi ravintolan oven, mutta säikähtäen paikalla peräytyi. Kovaa ja äänekkästä kiistaa kuului, ja äänet olivat kiivaat ja vihaiset. Ei kukaan Liinaa huomannutkaan. Kaikki puhuivat yhtäikaa ja siitä aika rähinä.

Liina katsahti ympärilleen. Sydän sykki rajusti. Oliko herra Justin todellakin noiden joukossa? Tuskin

hän uskalsi sinne katsoa. Ei häntä näkynyt. James Turner ja Henry Stokely, molemmat veistämön miehiä, seisoivat joukon keskellä. Mahdotonta oli heitä puhutella.

Liina juoksi pois. Häntä vapisutti ja päätä pyörtytti. Hän pysähtyi kadulle miettimään, mitä tekisi. Seisoessaan siinä häikäisevän katulampun alla ja epävarmana eteensä katsoen, kuuli hän nimeänsä mainittavan, ensin hiljaa, sitten kovemmin. Hän kääntyi sinne päin, josta ääni kuului, tuijotti hetken äänetönnä ja vaipui hämmästyksestä huudahtaen tiedotonna isänsä jalkoihin.

NELJÄS LUKU.

Rouva Justin tuli yhä levottomammaksi ja levottomammaksi!

»Entäpä, jos lapsi ei löytäisi häntä, — jos toiset työmiehet eivät tietäisi mitään hänestä, jos —«

Ja tuskan valtaamana hän painoi päänsä käsiinsä ja itki katkerasti. Silloin juhtui hänelle mieleen pikku Liinan luottamus taivaalliseen Isään ja hän rukoili hartaasti, hartaammin kuin koskaan ennen.

Ovi aukeni ja siinäpä seisoikin mies hänen edessään.

»Arvaan, että olet minua odottanut, rakkaani,« sanoi Justin, hellästi vaimoansa suudellen. »Lähetin sanan sinulle, mutta Jim Haynes on kai omilla teillään tänä iltana. Paluumatkallani pistäydyin heillä eikä hänen

vaimonsa tietänyt hänestä mitään. Tietysti et sinäkään ole saanut sanaa.«

Justin kertoi jo aamupäivällä isäntänsä kanssa lähteneensä asioille ulkopuolelle kaupunkia. He toivoivat viimeistään seitsemän aikaan iltasella olevansa kotona, mutta työ veikin enemmän aikaa kuin olivat luulleet. Kaikki oli niin luonnollista. Rouva Justin miltei häpesi omaa levottomuuttaan.

»Miten lapset jaksavat?« kysyi mies. Missä on Liina? Joko hän on nukkunut?«

Rouva selitti, minne Liina oli mennyt. Hän puhui siitä arasti. Miten väärin hän olikin tehnyt epäillessänsä miestänsä, joka juuri samana päivänä vuosi sitten antoi hänelle lujan lupauksensa.

»Lapsi tulee pian takaisin,« hän lisäsi.

»Tietysti hän tulee, mutta minä menen häntä vastaan,« ja mies kiiruhti ulos.

Lähellä ravintolaa hän kuuli hätähuutoa. Ihmisiä kokoutui. Justinakin juoksi sinne ja näki ison, laihan miehen kuuristuvan nostamaan jotakin kadulta.

Ennenkun John Justinille selvesi, mitä se oli, nosti mies tiedottoman lapsen hellästi syliinsä, valittaen mitä surkeimmalla äänellä:

»Rakas lapseni! Isän oma pienokainen! Viimein hän sinut löysin. Jumalan kiitos! Liina, isän oma kulta. Puhu lapseni! — Vettä, vettä, tuokaa vettä! Ettekö huomaa, että lapseni kuolee,« lisäsi hän raivoisasti, kun Justin tunkeutui joukon läpi ja levottomasti katseli miltei hengetöntä lasta ison miehen sylissä.

»Tule tänne«, sanoi Justin, osottaen ravintolaa.

»En, en mene sinne«, vastasi mies kieltäen. »Hän ei saa herätä sellaisessa paikassa. Koko entinen elämäni muistuisi hänelle mieleen. Nythän on kaikki muuttunut.«

»Seuraa minua reippaasti«, sanoi Justin. »Ei ole kuin askel kotiini. Siellä hän ei säikähdä,« ja hän kulki edellä. Joukko väistyi, antaen miesten kulkea. Muutamat seurasivat uteliaina.

Kantajaa ei tarvinnut kiirehtiä. Pitkin askelin, silmät tuijottaen jäykkään olentoon, jota hän äänetönnä kantoi, riensi hän Justinin perästä. Päästyänsä talon ovelle hän syvästi hengähti sanoen hartaasti: »Jumalan kiitos!«

Rouva Justin hyvin hämmästyi nähdessään miehensä tulevan niin kiihtyneenä ja häntä seurasi mies, kantaen kalpeaa ja tiedotonta pikku Liinaa. Justin kuiskasi hänelle jotakin ja hän toimitti kysymättä, mitä tarvittiin. Kaikki oli hänestä kuin unennäköä. Oliko mies todellakin Liinan isä, josta lapsi niin usein puhui. Aivan toisellaiseksi oli hän häntä kuvaillut. Hän kuvitteli hänet juopoksi ja kovaksi isäksi, jolle hän pelkäsi jättää rakkaan holhokkinsa.

Mutta kookas mies, joka polvistui Liinan vuoteen vieressä ja levottomasti katsoi lapsen kalpeihin kasvoihin, ei ollutkaan sellainen.

Lapsi liikahti. Hiljainen värähdys ja taas toinen. Silmät aukenivat vähitellen ja Liina tuijotti suoraan miehen silmiin, joka häntä hellästi katsoi. Liikuttava

hetki. Lapsen hämmästys, isän rakkaus loisti heidän katseistansa. Äänettömyyttä kesti hetken. Hiljainen ääni sitten kuiskasi: Isä kulta, ja vastaukseksi William Huntley painoi tyttöä rintaansa vasten ja itki.

»Taivaallinen Isä, sinä olet tänään tehnyt pikku Liinan hyvin onnelliseksi«, sanoi lapsi ja sulki silmänsä. »Nyt olen valmis tulemaan kotiin, mutta mielelläni vielä vähän aikaa viipyisin isän luona.«

»Niin, niin«, virkkoi mies, «taivaallinen Isä, kuule lapsen rukous ja tee isä hyväksi isäksi lapselle, ettei hän enää olisi entinen huono, kelvoton isä« —

»Isä!« keskeytti lapsi. »Äiti käskee minun sanoa teille, ettette milloinkaan saa soimata *itseänne*, kun tullette takaisin ja huomaatte äidin olevan poissa. Hän syytti aina vain juoppoutta eikä milloinkaan teitä. Hän rakasti teitä ja rukoili teidän puolestanne ja sanoi tulevansa teitä vastaan, kun te kerran tullette hänen luokseen taivaaseen.«

* * *

Mitä iloisin joulupäivä seurasi vaiherikasta joulun-
aattoa. William Huntley oli koko viikon jouluvieraana
talossa eikä hän hetkeksikään luopunut lapsestaan. Hän
kanteli häntä sylissä, rakkaasti häneen katsoen, hel-
lästi häntä hoidellen.

Kun aamukellot soivat, ehdotteli John Justin, että
koko perhe menisi kirkkoon. Liina siihen iloisesti li-
säsi: »Nyt me saamme kertoa taivaalliselle Isälle, miten
iloisia olemme ja saamme Häntä kiittää ja rukoilla.«

Iltapuolen taas istuivat kaikki yhdessä lämpiävän uunin ääressä, pieni lapsi äidin sylissä, Hanna ja Agnes isän polvella. William Huntley kertoi silloin elämänsä vaiheista. Liina itki sitä kuullessaan, varsinkin kun isä puhui viime vuosiensa kokemuksista. Työtä etsien oli hän kulkenut paikasta paikkaan, pitkittäen entistä elämäänsä. Mutta loppu siitä viimeinkin tuli. Juopuneena hän lankesi, taittaen jalkansa. Silloin hän joutui paikkakunnan sairastaloon, kunnes sen verran parani, että töin tuskin kykeni oman kylän hoitolaan. Siellä hän viipyi monta kuukautta. Murtuneena sielun ja ruumiin puolesta hän sinne tuli. Siihen tilaan oli juoppous hänet saanut.

Sairaana ollessaan oli miesparalla aikaa miettiä. Lapsuuden ajat ja äidin antamat, aikoja sitten unohdetut neuvot juohtuivat mieleen. Hänen sydämensä täytti palava halu jättää synnin tie ja alkaa uutta elämää.

Mutta hänelle se kai oli mahdotonta.

Hyvä pastori puhui sairaalle Jeesuksesta Kristuksesta, maailman Vapahtajasta. Hän käskei hänen katsoa ristiin naulittuun Kristukseen saadakseen syntinsä anteeksi. Hän neuvoi häntä ylösnousseelta Kristukselta vastaanottamaan voimaa kiusauksia voittamaan. Uusi näköpiiri avautui William Huntleylle. Yhä syvemmin hän käsitti oman syntisyytensä ja vapahduksen suuren tarpeen. Yhä enemmän hän oppi tuntemaan Hänen rakkauttansa ja Hänen voimaansa ja vihdoin hän riemuiten voi omistaa Hänet omaksi Vapahtajaksensa.

Kun William Huntley oli niin voimistunut, että pääsi pois hoitolasta, lähti hän sieltä uutena luomuksena ja alkoi perinpohjaista uutta elämää.

Paljoa ei ollut enää lisättävää. Tultuaan taloon, jonne äiti ja lapsi olivat jääneet, sai Huntley kuulla, mitä hänen poissa ollessaan oli tapahtunut. Mutta emäntä ei tietänyt mitään Liinan holhojista. Hän ei tietänyt heidän nimeänsä, ei edes missä kaupunginosassa he asuivat. Se vain tiesi, että asunto oli lähellä ravintolaa.

Monta päivää isä kulki isossa kaupungissa ravintolasta ravintolaan, kysyen pientä, kyttyräselkäistä tyttöä. Myöhään joulunaattona hän taas kuuli puhuttavan ravintolasta, jossa ei vielä ollut käynyt. Hän oli juuri tullut sitä lähelle, kun näki lapsensa. Me tiedämme, mitä seurasi.

Kertomus liikutti syvästi herra ja rouva Justinia. Se tuki edellistä kestämaan ehdottomasti raittiina, jonka päätöksen hän vuosi sitten oli tehnyt. Se täytti vaimon sydämen ilolla ajatellessa, mistä suruista ja kärsimyksistä hän lapsinensa oli pelastunut.

»Jospa vain vaimoni vielä eläisi!» sanoi Huntley kyöneleistä vapisevalla äänellä. »Miten pääsen oman tuntoni soimauksista? Minähän hänen onnensa turmelin ja täytin hänen elämänsä surulla ja tuskalla. Miten syvään juoppous meidät upottaa. Vaimoni oli ennen minulle kaikki kaikessa. Suurin iloni oli tehdä hänet onnelliseksi. Molly oli aina heikko terveydeltään ja monesti työhön mennessäni mietin, mitä ravitsevaa ruo-

kaa hänelle toisin kotiin tullessani. Mutta surullista on, miten itsekkääksi juoppous tekee meidät. Emme välitä enää vaimostamme emmekä lapsistamme. Lopuksi heidät kokonaan unohdamme. Ja vaikkakin me selvinä hetkinämme itseämme soimaamme siitä, me sitenkin pahennamme pahenemistamme. Jumalan armo se on, jos Hän saa meidät pysähtymään, ennenkun on liian myöhäistä.«

Pikku Liina kuiskasi:

»Taivaallinen Isä kuuli äidin rukoukset. Hän rukoili aina, että isä lakkaisi juomasta.«

Oli niin hiljaista. Ei kuulunut muuta kuin kellon naksutus ja nukkuvan lapsen syvä hengittäminen.

»Huntley,« sanoi Justin hetken kuluttua. »Huntley, meillä molemmilla on täysi syy olla kiitollisia Herran suuresta armosta. Mutta luullaksemme on velvollisuu-temme tehdä kaikki, mitä voimme, niiden hyväksi, jotka ovat samalle polulle joutuneet, jota mekin kerran kullimme. Kaikella on alkunsa. Ei kukaan yhtäkkiä kypsy pahaksi. Moni on vasta kulkenut muutamia askeleita synnin tiellä, hän voi kääntyä takaisin, ennenkun hän ehtii pitemmälle. Veistämön työmiehet ovat viime aikoina olleet mielessäni. En ole rohennut heille puhua raittiusasiasta, pelkäsin heidän pilkkaansa, mutta Jumalan avulla sitä en enää pelkää. Sanalla on suuri voima, jos se lähtee lämpimästä sydämmestä. Eihän vähänen pilkka ja nauru meitä vähintäkään vahingoita. Raukka, se sotilas, joka pelkää ruudinsavua. En tahdo asettautua esimerkiksi kenellekkään, vaan

voinhan varottaen huutaa. Kenties jonkun korvaan sanat sattuvat.«

Huntley katsoi häneen surullisesti hymyillen. »Kyllä kai meillä miehillä olisi tekemistä, kun vain työhön ryhdymme. Mutta raittiustyötä on sellaistaakin, jossa rouva Justin osaa paremmin toimia kuin me. Tunnen miehen, joka mielellään olisi jättänyt pahat tapansa, jos vaimo olisi häntä auttanut. Tämä päin vastoin oli hänelle huonona esimerkkinä. Miten jak-saa miesparka kiusausta vastustaa, kun koti ei tarjoaa hänelle iloa ja vaimo on ravintolassa — «

»Niinhän se on,« keskeytti häntä Justin, »sinä olet kyllä oikeassa, vaikken, Jumalan kiitos, sitä omasta kokemuksestani myönnä. Minun vaimoni on ollut minulle apuna alusta asti. Me kuulumme molemmat raittiusseuraan ja meillä on ollut suurta hyötyä ja hauskuutta siitä. Mutta, niinkuin sanot, moni kyllä jättää koko yrityksensä sikseen, kun ei vaimo ole hänen puolellansa! Esimerkiksi Jim Haynes« —

»John,« sanoi rouva Justin yhtäkkiä, «mitähän, jos juoksisin kutsumaan Jimia ja hänen vaimoansa meille teelle. He ovat yksin kotona. Lapset ovat tätinsä luona. Agnes näki heidän tänä aamuna sinne lähtevän. Tietysti he tulevat mielellään ja me voimme täällä hetkisen yhdessä keskustella, kun lapset ovat mennet levolle. Joulukuukuu on erinomaisen sovelias aika tehdä hyviä päätöksiä,« lisäsi hän veitikkamaisesti mieheensä katsoen.

*

*

*

Monessa paikassa vietettiin suuressa Lontoossa sinä iltana hauskaa joulua. Soitto kaikui ja laulut kajah- telivat komeissa huoneissa. Mutta tuskinpa missään oltiin sen onnellisempia kuin John Justinin pienessä kodissa.

Tyynenä ja iloisena istuu rouva Justin valmiina jakamaan teetä kauniista, kiinalaisesta teekannustaan. Pienokainen on hänellä sylissään, iso joulutorttu pikku kätösessään. Agnes ja Hanna istuvat toinen toisella puolella isäänsä, joka hymyillen katsoo vieraita. Hannan vieressä on surullisen näköinen Amy Haynes. Vaimorukka näyttää enemmän kokeneen surun kuin ilon päiviä elämässään. Miltei hämillään istuu alussa hänen miehensä. Mutta kaikki, kulunut nuttukin, unoh- tuu keskustelun kuluessa. Ystävällinen isäntäväki sai koko hänen huomionsa kiintymään raittiuskysymykseen ja hyvät päätökset siitä luonnollisesti seurasivat. Sitä keskustelua ja sitä joulua Haynes ei milloinkaan unoh- tanut. Tuli päivä, jolloin hän perheineen polvistui kiittä- mään Jumalaa naapurin talossa vietetystä joulusta.

Pöydän ääressä istuu William Huntleykin totisen näköisenä, mutta hänen kasvoillaan loistaa rauha niin- kuin isännän ja emännänkin silmistä.

Mutta missä on pikku Liina?

Hän istuu isän polvella. Sillä on hänen mielui- sin paikkansa. On niin omituista tuntea isän rakkautta. »Taivaallinen Isä on niin laupias,« hän ajattelee. »Nyt on Liina niin onnellinen. Miten paljon on minulla ker-

rottavaa äidille, kun tulen hänen luoksensa. Ja äiti iloitsee, kun puhun hänelle isästä, joka nyt on niin ihmeen hyvä. Se on niin outoa, mutta ihan totta se on, että istun *oman* isäni polvella ja hän pitää minusta ja puhuu minulle niin kauniisti. Isä on nyt tullut niin hyväksi kuin hän ennenkin oli, silloin kuin asui maalla äidin kanssa siinä kodissa, jossa oli kukkia ikkunalla ja pyhänä menivät kaikki kirkkoon.»

Ja Liina hymyili itsekseen.

»Mitä ajattelet lapseni?« kysyi isä hiljaa.

Vastaukseksi Liina puristi isänsä kättä ja ilosta loistavin silmin hän katsoi hänen rakkaihin kasvoihin.

»Isä kulta, minä olen niin onnellinen. Minä muistin äitiä. Kaikki muistuttaa minua taivaasta.«

Pikku Liina ei ole enää yksinäinen ja hylätty lapsi, vaan on onnellinen ja rakastettu. Isä vie hänet maalle, siihen kylään, jossa hän on syntynyt. Isä ja lapsi elävät toistensa tähden ja molemmat edistyvät uskossa ja rakkaudessa Vapahtajaansa.

Mutta kohta koittaa päivä, jolloin isä ei enää saa kantaa lastansa sylissään, vaan lapsi muuttaa taivaallisen Isänsä luo, autuuden asuntoihin.

* * *

Paina sydämmeesi kertomukseni opetukset. Kodittomia lapsia kohtaat kaikkialla. Etsi heitä. Osota heille sitä myöntätuntoisuutta, jota ilman elämä kai-

kille kolkoksi käy, sitä rakkautta, jota he kaihoten
kaipaavat. Kun näet paljasjalkaisen, repaleisen lap-
sen, niin muista pikku Liinaa. Ainakin voit häntä
lohduttaa, seuraten Vapahtajasi esimerkkiä. Hän hol-
hoi lapsia. Hän armahti kaikkia. Hän teki hyvää
jokaiselle.

Werner Söderström'in kustannuksella on ilmestynyt

Zachris Topelius, **JALOA KYLVÖÄ.** Suomennos. Hinta
20 p. — Kuvallinen painos sid. 65 p.

Juhani Aho, **KOLME LASTUA LAPSILLE.** Hinta
20 p. — Kuvallinen painos sid. 65 p.

Nämä kummatkin kirjat ovat laatuansa erinomaisia; niissä kaksi etevintä kirjailijaamme tarjoaa lapsille miellyttävässä muodossa lukemista, joka varmaan nuoriin kylvää jaloa mieltä, kehittää sydäntä samalla kun ymmärryskin varttuu; kummassakin kirjassa on johtavana henkenä rakkaus eläimiin. Topeliuksen kirjassa on 4 kirjoitusta, Ahon kirjassa 3 lastua, kumpikin kirja sisältää noin 24 siv.

Nämä kummatkin kirjat ilmestyvät samalla kertaa kuvitettuinakin ja sidottuina, maksaen siten 65 p.

Sekä vanhempien että lasten huomioon suljetaan äsken ilmestynyt

Mietelmiä eläinsuojeluksesta.

Lausunut **Z. Topelius.**

Suomennos. — Hinta 60 p.

» — — Luin tänään kirjasen, joka täytti rintani suloisilla tunteilla, ja sai mieleni helläksi. Siinä puhuttiin rakkaudesta, hellästä ja alttiiksiantavasta rakkaudesta, rakkaudesta Jumalan luomakuntaa kohtaan. Se oli »Mietelmiä eläinsuojeluksesta», lausunut Z. Topelius.

Tahdon poimia kirjasesta muutamia helmiä. Se on vaikea tehtävä, sillä kirjanen on kokonaisuudessaan helmi, joka pyrkii kytkeytymään ihmissydameen. Sen vuoksi olisikin viisainta, että jokainen, vanha sekä nuori sen itse lukisi. Kirja maksaa ainoastaan 60 penniä».

(Viipuri.)

Vielä huomautetaan kahdesta seminaarinjohtaja Z. Schalinin kirjasesta:

Huojentakaa luomakunnan kärsimystä.

Hinta 40 p.

→ → Paratiisin tie ← ←

eli haaksirikkoisen kullankaivajan kotiinpalaus.

Hinta 50 p.

Edellinen esittää sattuvalla tavalla ja kristilliseltä kannalta meidän suhdettamme eläimiin ja koko luomakuntaan; jälkimäinen kuvaa runollisen kauniisti onnentavoittelun epävakaisuutta ja sen useimmiten tuottamia surullisia seurauksia, joista kuvauksista tekijä sitte tekee oivallisia johtopäätöksiä.

Mitä kukat meille opettavat.

Nuorisolle kirjoitti *Eeva Travers Evered Poole*.

Suomennos. — Hinta 1 mk.

Tämän kirjan pohjasäveleenä on Vapahtajan sanat: »Katselkaa kukkasia kedolla». Tekijä kertoo opettavia esimerkkiä kukkaismaailmasta, kukkien elämästä ja toiminnasta, osoittaen samalla mitä ihmisillä on niistä oppimista. Esitys on niin lämmintä ja puoleensa vetävää, että vanhemmat saattavat ilolla antaa kirjan lastensa luettavaksi.

Hämyhetkinä

on soma lasten kirja. Siinä on kauniita runoja ja kertomuksia eri henkilöiltä ja runsaasti kuvia. Siisti ulkoasu. Hinta sid. vain 85 p. — Eräs arvostelija lausuu siitä:

— — Tämän joulukirjan kertomukset pyrkivät melkein kaikki terottamaan pienten lukijoittensa mieliin jotakin hyvää avua tai siveysopillista käskyä: pelkää Jumalaa! ole hyvä eläimille! elä ylenkatso köyhiä! elä häpeä köyhyyttäsi j. n. e. Kirjassa vallitsee siis läpeensä hyvä henki. Jos lisäksi, että kirjaa kaunistaa useat somat kuvat, että kannet ovat lujaa tekoa ja kirjanside hyvä, niin arvelen useampien lukijain tulleen siihen käsitykseen, että tämän »teoksen» enemmättä sensuuritta voi laskea lasten joulupöydälle.»

Uusia lasten ja nuorison kirjoja!

WERNER SÖDERSTRÖM'in kustannuksella on jouluksi
v. 1899 ilmestynyt:

Zachris Topelius, **Jaloo Kylvöö**. Kirja nuorisolle. Suomentanut Alli Nissinen. Hinta 20 p. Kuvallinen painos maksaa sid. 65 p.

Juhani Aho, **Kolme lastua lapsille**. Hinta 20 p. Kuvallinen painos maksaa sid. 65 p.

Zach. Schalin, **Huojentakaa luomakunnan kärsimystä**. Suomentanut. Hinta 40 p.

Zach. Schalin, **Paratiisin tie**, eli kullankaivajan kohtalot. Suomentanut. Kuvallinen. Hinta 50 p.

Alice Gray, **Pikku Elsa ja hänen ystävänsä**. I. Nellyn koettelemus. Hinta sid. 50 p. — II. Pikku Elsa. Hinta sid. 50 p.

Alli Nissinen, **Lasten lukukirja**. Hinta sid. 1: 25 p. Hauska, hyvin kuvitettu ja 5—7-vuotiaille joululahjaksi erittäin sopiva kirja.

Richard Melander, **Sotalaivan valtaus**. Kuvaus 1808 vuoden sodasta. Santeri Ingmanin suomentama. Hinta 1: 50 p.

Konni Zilliacus, **Intiaanisota**, joka ilmestyi 5 vihossa à 65 p., on nyt saatavana sid. maksaen 3: 75 p.

